

“Hallo, mijn naam is Hans en op deze manier bied ik mijzelf aan als spermadonor. Ik ben een gezonde man van 28 jaar, die graag sport en muziek maakt. Verder ben ik sinds een jaar afgestudeerd en werk ik fulltime. Ik beschik over officiële uitslagen waaruit blijkt dat ik geen soa heb en die uiteraard up-to-date zijn. Ik hoop als donor een bijdrage te bieden aan de vrijheid van met name LHBT's en alleenstaande moeders bij het verkrijgen van een kind.”

Voor een bedrag van 16,50 euro plaats je een 'wensouderoproep' op de website van stichting Meer dan Gewenst, een kennisplatform en belangenbehartiger voor wensouders en roze gezinnen. Momenteel telt de site ongeveer honderd Nederlandse oproepen, te filteren op onder andere woonplaats, geslacht, seksuele oriëntatie en de gewenste vorm van ouderschap. In grote lijnen vind je er berichten van drie typen wensouders: vrouwen op zoek naar een co-vader of een betrokken of minder betrokken donor, mannen op zoek naar een co-moeder en mannen als Hans, hierboven, die graag als donor een vrouw willen helpen haar kinderwens in vervulling te laten gaan.

“We proberen onder andere de privacy van de plaatser te beschermen, daarom kunnen mensen alleen tekst gebruiken in deze oproepjes”, vertelt Sara Coster (52) van Meer dan Gewenst. “Vooral vrouwen op zoek naar een donor krijgen soms rare reacties. We adviseren iedereen dan ook een pseudoniem te gebruiken en een apart e-mailaccount aan te maken voor deze contacten.”

De oproepen worden vooraf goed gecontroleerd. Die over draagmoederschap worden direct afgekeurd. Zowel je aanbieden

ALS HOMO AAN KINDEREN BEGINNEN, DAAR KOMT DOORGAANS WEINIG SPONTANITEIT BIJ KIJKEN. WEGENS EEN REEKS WETTELIJKE BEPERKINGEN KOM JE GAUW UIT BIJ KOPPELSITES EN 'DATINGSERVICES', DIE JE IN CONTACT BRENGEN MET ANDERE WENSOUDEERS IN HETZELFDE SCHUITJE. WE DOKEN IN DE WERELD VAN DE WENSOUDEERSPEEDDATES EN ZAADZOEKERS.

TEKST: MARTIJN KAMPHORST

als draagmoeder als er openbaar een zoeken is momenteel nog wettelijk verboden. “Schrijft iemand dat ze alleen doneren 'via de natuurlijke weg', dan gaan gelijk alle alarmbellen af. Dat is niet hoe de meeste lesbische vrouwen het voor zich zien, om het netjes te verwoorden.”

SCHOT IN DE ROOS

Naast de oproepen verzorgt Meer dan Gewenst sinds 2013 speeddatesessies voor ouders die op zoek zijn naar co-ouderschap of een donor. “In 2012 publiceerde ik een boek over mijn zoektocht naar en het uiteindelijk krijgen van kinderen”, vertelt Coster. “Ik ben single moeder en co-ouder met een homostel, dat schuin tegenover mij woont. Ik heb hen leren kennen via een Meer dan Gewenst-oproep. Naar aanleiding van mijn boek kreeg ik de ene na de andere mail van mensen die op zoek waren naar eenzelfde constructie en vroegen of ik niet nog iemand voor ze kende. In mijn mailbox ontstond zo een hele waslijst aan wensouders. Bij wijze van experiment besloot ik een speeddatesessie voor hen te organiseren. Ik vond het vreemd om ze te matchen op basis van een paar alinea's tekst. Meestal kende ik die mensen niet of nauwelijks.”

Coster's idee bleek een schot in de roos. “Op de eerste speeddate kwamen 75 deelnemers af. Tegenwoordig zou dat een rustige avond zijn. In totaal hebben we al meer dan duizend verschillende gezichten langs zien komen. In Amsterdam organiseer ik er twee per jaar, de volgende is op 25 maart. Voor andere regio's organiseer ik incidenteel een avond, wanneer daar genoeg animo voor is via de site.”

Voordat je een speeddatesessie bezoekt, geef je aan voor welke vormen van ouderschap je openstaat. “Meestal is een speeddate niet je eerste stap. Velen bezoeken eerst een van onze infobijeenkomsten en verdiepen zich goed in de mogelijkheden. Per jaar organiseren we vier algemene bijeenkomsten en twee specifiek voor mannen. Daar is meer aandacht voor bijvoorbeeld draagmoederschap en adoptie. Laatst sprak mijn zoon, over hoe het is om twee vaders te hebben. Dat vindt hij de normaalste zaak van de wereld. Het enige nadeel vindt hij dat hij twee kamers op moet ruimen.”

DATING VOOR WENSOUDEERS

OP JACHT NAAR

NAGESLACHT

Bezoek je een speeddate, dan word je op basis van je wensen in contact gebracht met maximaal tien koppels. "Bij binnenkomst krijg je een sticker met je naam, een nummer, je regio en je ouderschapswensen. Ik benadruk tijdens een inleiding altijd extra goed dat het woord 'speed' niet slaat op het tempo waarmee je een kind gaat verwekken. Het enige wat je snel moet beslissen, is of je e-mailadressen uitwisselt met de persoon tegenover je. De gesprekken duren maar negen minuten per stuk. Op die avonden zijn ook vrijwilligers aanwezig die zelf een roze gezin hebben en daar vragen over kunnen beantwoorden. Als wensouder word je dus hoe dan ook een rijker mens van zo'n bijeenkomst. Het helpt je een beeld te vormen van waar je eigenlijk aan begint."

Tot nu toe zijn er uit alle speeddates, zover bekend bij Coster, elf baby's geboren. "Eigenlijk helemaal niet zoveel dus. Dat vind ik een goed teken. Het betekent dat mensen het heel serieus nemen en niet halsoverkop aan kinderen beginnen."

DONOR PLUS

Jurist Gijsbert ter Kuile (45) is een van de succesgevallen. Hij bezocht in 2015 voor het eerst een speeddatesessie en liep daar Judith tegen het lijf, met wie hij via een donorconstructie nu een zoon van anderhalf heeft. "Ik heb altijd een kinderwens gehad, maar ben opgegroeid met het idee: eerst een relatie, dan pas kinderen. Tijdens een bijeenkomst over roze ouderschap van gay netwerkvereniging Genius kwam Sara Coster spreken over de mogelijkheden voor wensvaders. Toen pas viel het kwartje: ik kan ook zonder partner aan kinderen beginnen. Ik heb dan wel rechten gestudeerd, van familierecht wist ik duidelijk niet veel."

De eerste speeddatesessie was voor Ter Kuile nogal overrompend. "Het waren zoveel indrukken, dat ik uiteindelijk nauwelijks wist wat ik precies met wie had besproken. Ik was bloednerveus. Je vraagt je toch af of je daar ineens de moeder van je kind gaat tegenkomen." Ter Kuile is een donor plus. Dat wil zeggen dat hij een beperkte rol speelt bij de opvoeding, maar juridisch gezien geen ouder of gezaghebber is, en dus geen officiële rechten en plichten heeft. "Ik had van tevoren al besloten voor die vorm te gaan. Voor het verkennen van de opties heb ik een halfjaar uitgetrokken. Co-ouderschap lag in eerste instantie het meest voor de hand – het liefst zou ik kinderen in een relatie willen opvoeden – maar deze constructie leek me voor mijn huidige situatie uiteindelijk het best. Als Europees jurist vermoedde ik dat ik weleens in Brussel of Frankfurt zou kunnen belanden. En zo geschiedde. Momenteel woon en werk ik in Frankfurt."

In een overeenkomst heeft Ter Kuile met moeder Judith de kaders vastgelegd. Daarbij hebben ze het belang van het kind als uitgangspunt genomen. "Zouden we, god verhoede, enorm mot krijgen en belandt de zaak bij een rechter, dan denk ik dat

die deze vooraf gemaakte afspraken ook in acht neemt. Je hoort soms horrorverhalen, waarbij het compleet misloopt en de vader het kind helemaal niet meer mag zien. Judith heeft echter al een dochter van acht met een andere homoman en dat gaat perfect. Dat gaf me twee jaar terug ook extra vertrouwen om met haar deze vorm van ouderschap aan te gaan. Ik wist van tevoren dat ze ons kind een stabiele thuissituatie kon bieden."

Ter Kuile overweegt nog een tweede kind. "Al weet ik niet of ik daarvoor weer alleen op de speeddatesessies ga vertrouwen. Je moet echt een klik hebben. De tweede keer dat ik langsging, een aantal maanden terug, had ik veel leuke gesprekken, maar er zat ook één iemand bij die me overrompelde met een technische vragenlijst. Hoe oud ik was, welke ziektes er in mijn familie heersten en hoeveel daarvan ik er zelf had. Ze keek me geen één keer aan, waarschijnlijk uit zenuwen. Het is natuurlijk ook een heel grove zeef. Je wordt bijvoorbeeld niet gekoppeld op interesses of opleiding."

VADERS GEZOCHT

Die behoefte had ook Marga Harkema (31), die in 2012 – een jaar voor de eerste ouderspeeddates plaatsvonden – platform Gayby-Boom in het leven riep. De website is grotendeels vergelijkbaar met een datingsite, alleen zoeken leden in plaats van een nieuwe liefde naar een partner om hun kinderwens mee te vervullen. "Buiten de oproepjes van Meer dan Gewenst om was er erg weinig aanbod, het ging vooral om nogal louche partijen. Bij ons betaal je eenmalig een inschrijfbedrag van 79 euro en vervolgens maak je een uitgebreid profiel aan, dat wij persoonlijk controleren. We bieden ook optimale veiligheid in het waarborgen van persoonsgegevens. We willen te allen tijde voorkomen dat er onbetrouwbare figuren met valse identiteiten tot de site doordringen. We checken daarbij regelmatig op de profielen op de site nog actueel zijn. Tot nu toe weten we van meer dan 25 zwangerschappen die zijn ontstaan met behulp van ons platform."

Samen met haar partner Annelies is Harkema via haar eigen platform in contact gekomen met een mannenstel, waarmee ze een co-ouderschapsconstructie verkennen. "Wij kiezen bewust voor co-ouderschap in plaats van een zaaddonor, omdat we een goede band willen opbouwen met de vader, of vaders in ons geval. Je bent toch de rest van je leven en dat van het kind aan elkaar verbonden."

De verhouding mannen-vrouwen is bij GaybyBoom sinds het begin ongeveer dertig-zeventig. "We zien vaak een piek in het aantal nieuwe aanmeldingen wanneer Meer dan Gewenst een speeddate organiseert. Ook is er een stijging in bewust alleenstaande moeders, op zoek naar een donor of wensvader(s)." Mannen als Ter Kuile zijn dus van harte welkom bij GaybyBoom. "Het aanbod aan mannen is vooralsnog kleiner. Vaak geldt bij de vrouwen

**"MET EEN KIND KUN JE NIET
EVEN PROEFDRAAIEN"**

“ALS IEMAND ‘VIA DE NATUURLIJKE WEG’ WIL DONEREN, GAAN GELIJK ALLE ALARMBELLEN AF.”

daarom: hoe ouder, hoe minder kieskeurig. Daar heb ik soms vraagtekens bij, maar uiteindelijk is het aan henzelf. Wij zijn er niet om te oordelen, puur om te bemiddelen.”

WENSoudERS SWIPEN

Een relatief nieuwe partij onder de online matchingservices is One Wish, opgericht door Karin van Zeelst (33). Het gaat hier om een social enterprise. “Dat wil zeggen dat we winst mogen maken, maar de missie vooropstellen”, aldus Van Zeelst. One Wish is, net als GaybyBoom, een ontmoetingsplatform voor mensen met een kinderwens, maar werkt nog iets laagdrempeliger. De prijs ligt ook iets lager. Een profiel aanmaken kost bij One Wish 25 euro per jaar. De site richt zich daarbij ook op wensouders die zoeken naar een ouderschap zonder ‘roze tintje’. “Zo zijn er bijvoorbeeld ook heterostellen met vruchtbaarheidsproblemen, single hetero mannen of stellen waarbij een van de twee al kinderen heeft uit een vorige relatie en zelf niet opnieuw biologisch ouder wil worden.”

Van Zeelst richtte haar platform ook op uit persoonlijke overwegingen. “Ik was in 2015 al zes jaar samen met een vrouw en we hadden allebei een kinderwens. Sowieso wisten we dat we niet voor een anonieme donor wilden gaan. We hebben een goede vriend van ons gevraagd, maar die gaf aan – hoewel hij zich wel vereerd voelde – daar nog niet klaar voor te zijn.” Het doorspitten van de oproepen op Meerdangewenst.nl vonden Van Zeelst en haar vriendin te omslachtig en de speeddates vinden maar incidenteel plaats. “Wij zochten naar een betrouwbaar, laagdrempelig platform met een iets persoonlijker insteek, waar je ook kunt zien hoe de andere wensouder eruitziet en wat zijn of haar interesses zijn. Bij GaybyBoom word je gematcht op basis van een reeks criteria. Zo zijn de resultaten misschien wel passender bij jouw situatie, maar uiteindelijk levert het minder volume op.”

Zo kwam One Wish tot stand. “Bij ons kun je alle profielen zelf bekijken en beoordelen. Binnenkort lanceren we zelfs een app à la Tinder. We bestaan nu ongeveer een jaar en hebben op het moment zo’n 120 actieve profielen met een verhouding van 55 procent vrouwen en 45 procent mannen. Er zit een hoop doorloop in. Sommigen verwijderen na een maand weer hun profiel, omdat ze bijvoorbeeld zwanger zijn geraakt, een relatie hebben gekregen of omdat ze zichzelf inmiddels te oud vinden – dat geldt vooral voor de vrouwen.”

Er zijn al verschillende pogingen tot ouderschap geweest via One Wish, maar er is nog geen kind uit geboren, zover Van Zeelst

weet. “Dat verbaast me niet. We bestaan pas een ruim jaar en adviseren onze profielhouders, zeker wanneer ze kiezen voor co-ouderschap, om minimaal twaalf maanden uit te trekken om elkaar goed te leren kennen.” Zelf hebben Van Zeelst en haar vriendin uiteindelijk nooit een profiel aangemaakt op hun site. “Onze relatie ging helaas uit, kort voordat het platform werd gelanceerd.”

BELANG VAN HET KIND

Wat alle diensten gemeen hebben, is dat ze in hun aanpak en doelen het kind vooropstellen. “Het is mijns inziens goed dat er steeds meer van deze services bijkomen”, vindt Harkema van GaybyBoom. “De mogelijkheden – en beperkingen – voor wensouders worden zo steeds beter inzichtelijk. Hopelijk maakt het kabinet daardoor snel werk van het verruimen van het familie-recht. Met name gay vaders hebben nu nauwelijks een voet om op te staan en daar ondervindt ook het kind nadelen aan.”

In de praktijk kan een kind drie of meer ouders hebben, wettelijk blijven het er twee. Dat heeft financiële gevolgen – een kind betaalt bijvoorbeeld meer belasting over een erfenis of studietoelage van de derde of vierde ouder. Ook op andere vlakken ontstaat er snel frictie. Harkema: “De niet wettelijk erkende ouders zijn niet bevoegd om met het kind naar het buitenland te gaan. Doen ze dat toch, en hebben ze geen schriftelijke verklaring van de andere ouders bij zich, dan kan het zijn dat ze beschuldigd worden van het kidnappen van hun eigen kind. Soms is een van hen zelfs een biologische ouder. Dat is toch bizar?”

Van Zeelst had met One Wish nog een ander doel. “Ik hoop dat dit platform eraan bijdraagt dat er op een gegeven moment zo min mogelijk kinderen ter wereld komen via anonieme donors”, vertelt Van Zeelst. “Er zijn weinig kinderen die de constructie van zo’n gezin an sich afkeuren. Ze hebben immers een of meer liefhebbende ouders, die heel bewust voor hen hebben gekozen. Toch kan dat biologische aspect op latere leeftijd vragen oproepen. Ik zou het mooi vinden als dan voor ieder kind op zijn minst de mogelijkheid bestaat de andere biologische ouder te ontmoeten, wanneer daar behoefte aan is.”

“Mijn hoofdmissie is dat mensen de voor hen juiste keuze maken, zowel qua vorm als qua persoon”, aldus Coster. “Er is zoveel mogelijk. Er komen bij Meer dan Gewenst nog steeds constructies langs waarvan ik denk: wow, die kende ik nog niet. Of je elkaar nu bij een van deze platforms ontmoet, bij de biologische bakker of in een foute kroeg, dat doet er niet toe. Als er maar een klik is. Leer elkaar heel goed kennen en regel het juridisch allemaal netjes. Schakel daar ook hulp bij in. Stel niet aan de keukentafel een contractje op, dat is niet voldoende en daar benadeel je uiteindelijk ook je kind mee. Koop je een bank die je uiteindelijk niet bevalt, dan kun je een nieuwe kopen. Met een kind kun je niet even proefdraaien, die heb je voor het leven. Het draait niet alleen om jou, het kind moet bij het vervullen van je wens altijd vooropstaan.” ■